

ESKLEROSI ANIZKOITZAREN DIAGNOSTIKO BATEK ERAGINDAKO ESTRESAREN ETA GAIXOTASUNAREN GARAPENAREN ARTEKO ERLAZIOA

Ikaslea: Ander Iriarte Sarria

Tutorea: Maider Muñoz Culla

1. SARRERA TEORIKOA

Eslerosi anizkoitza (EA) nerbio-sistema zentralean mielinari erasotzen dion **gaixotasun kronikoa** da. Horrek lesioak eta sintoma neurologiko ugari eragiten ditu, pazienteen bizitzan eragin nabarmena izan dezaketenak (Mateu, 2018).

- ❖ Spainian 50.000 pertsonei eragiten die (Pérez et al., 2019).
- ❖ ♀ ohikoagoa da (Pérez, 2022).
- ❖ Helduaro goiztiarrean hasten da normalean (Filippi et al., 2018).

EMren diagnostikoa **inpaktu emozional esanguratsua** izan dezake (Povedano et al., 2019).

(Lex et al., 2022; Wilski et al., 2021)

4. METODOLOGIA

DISEINUA

LAGINA

PRE

0-6 HILABETE

POST

2 URTE

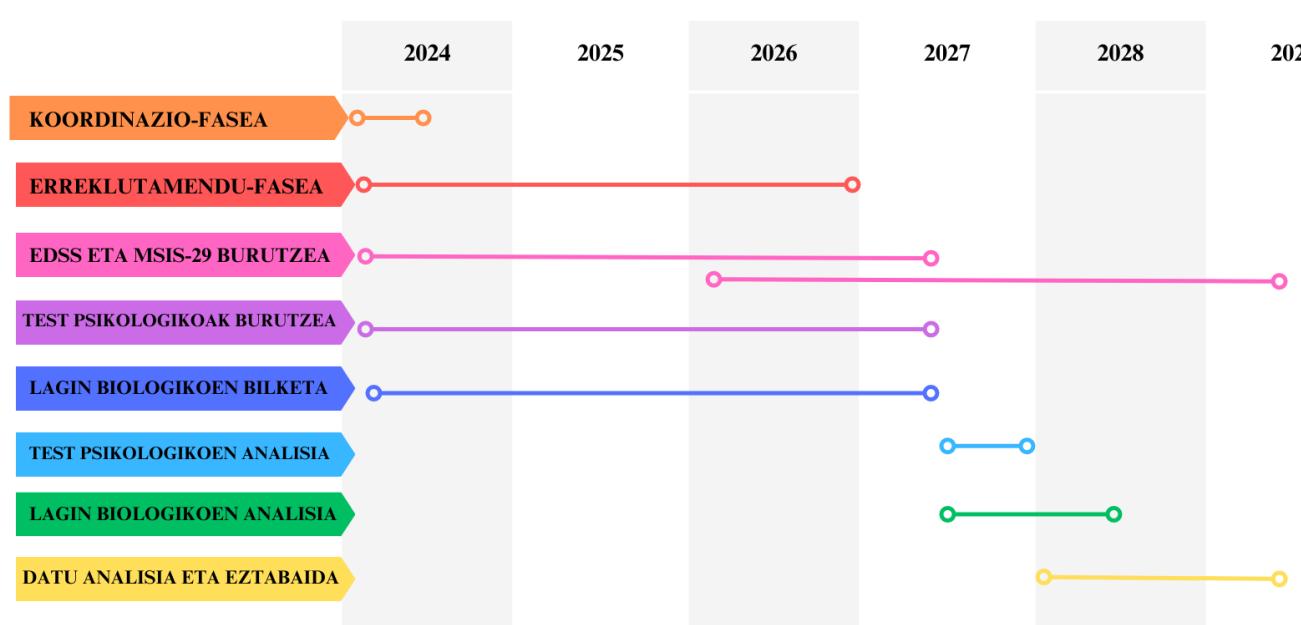
Gpower 3.1.6
(a priori)

N= 23 ≈ 25 ♀

GAIXOTASUNAREN GARAPENAREN NEURKETAK	
• EDSS	Desgaitasun Egoeren Eskala Hedatua
• MSIS-29	Esklerosi Anizkoitaren Inpaktu-Eskala
TEST PSIKOLOGIKOEN BURUTZEA	
• PSS	Hautemandako Estresaren Eskala
• CSI-SF	Aurre egiteko estrategien inventarioa
• IES-R	Larritasun psikologikoa gertakarien inpaktu-eskala
LAGIN BIOLOGIKOEN BILKETA	
• ILE-LAGINAK	Kortisola
• LISTU-LAGINAK	Kortisola Alfa-amilasa

GAIXOTASUNAREN GARAPENAREN NEURKETAK	
• EDSS	Desgaitasun Egoeren Eskala Hedatua
• MSIS-29	Esklerosi Anizkoitaren Inpaktu-Eskala

KRONOGRAMA

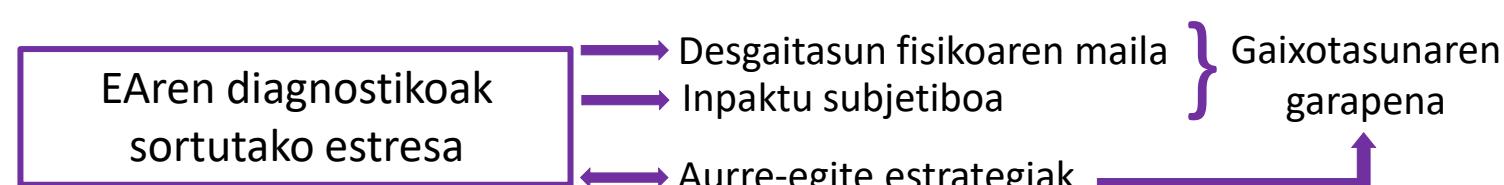

IKERKETAREN MUGAK

- ✗ Ikerketaren laginaren irizpideen zorroztasuna.
- ✗ Ikerketaren konplexutasuna.
- ✗ EAren garapena neurteko probak.

2. HELBURUAK

- EAren diagnostikoa jasotzeak, estresore moduan ulertua, gaixotasun horren garapenean duen eragina aztertzea.

3. HIPOTESIAK

Hipotesi orokorra da EA diagnostiko momentuan estres-maila handiagoa erakusten duten subjektuek, gaixotasunaren eboluzio okerragoa garatuko dutela. Hipotesi zehatzei dagokionez;

1. Estresaren biomarkatzaileak zenbat eta =gaixotasunaren garapena ikerketaren amaineran.
2. PSS puntuazio ateratzen dituzten parte hartzaleek =gaixotasunaren garapen
3. IES-R puntuazio ateratzen dituzten parte hartzaleek =gaixotasunaren garapen
4. Saihesteko aurre-egite estiloa=desgaitasun-maila eta gaixotasunaren inpaktu pertzepzio ↑. Egokitzen aurre-egite estiloa = desgaitasun-maila eta gaixotasunaren inpaktu pertzepzio ↓

4. METODOLOGIA

DISEINUA

LAGINA

PRE

0-6 HILABETE

POST

2 URTE

Gpower 3.1.6
(a priori)

N= 23 ≈ 25 ♀

5. ESPEROTAKO EMAITZAK

✓ **Hipotesi Nagusia** = EAren diagnostiko batek sortutako estres-mailen eta gaixotasun horren bilakaeraren arteko erlazio +

- ✓ **Hipotesi zehatza** = Estres biologikoaren laginen (kortisol eta alfa-amilasa) eta gaixotasunaren bilakaeraren (EDSS eta MSIS-29) artean korrelazio +
- ✓ **Hipotesi zehatza** = Estresaren test psikologikoan (PSS) lortutako emaitzen eta bilakaeraren artean korrelazio +
- ✓ **Hipotesi zehatza** = Distresaren test psikologikoan (IES-R) lortutako emaitzen eta bilakaeraren artean korrelazio +
- ✓ **Hipotesi zehatza** = Saiheste aurre-egite estrategia duten pertsonek gaixotasunaren garapen ↓ eta egokitzen aurre-egite estrategia duten pertsonek garapen ↑

6. ERREFERENTZIA BIBLIOGRAFIKOAK

- S. Filippi, M., Bar-Or, A., Piehl, F., Preziosa, P., Solaro, A., Vukusic, S., eta Rocca, M. A. (2018). Multiple sclerosis. *Nature Reviews. Disease Primers*, 4(1), 43. <https://doi.org/10.1038/s41572-018-0041-4>
- Lex, H., Price, P., eta Clark, L. (2022). Qualitative study identifies life shifts and stress coping strategies in people with multiple sclerosis. *Scientific reports*, 12(1), 6536. <https://doi.org/10.1038/s41598-022-10267-z>
- Mateu, J. (2018). Aspectos psicológicos y neuropsicológicos de la esclerosis múltiple [tesis, Universidad de Valencia]. <http://hdl.handle.net/10550/6605>
- Pérez, A. (2022ko abenduaren 18a). La esclerosis múltiple afecta ya a más de 50.000 personas en España. *Sociedad Española de Neurología*. <https://www.sen.es/saladeprensa/pdf/Link91.pdf>-tik berreskuraturatua [2023-02-26].
- Pérez, N., Fernández, E., eta Sempere, A. P. (2019). Epidemiología de la esclerosis múltiple en España. *Revista de Neurología*, 69(1), 32-38. <https://doi.org/10.33588/rn.6901.2018477>
- Povedano, B., Carvalho, G., Sánchez, I., Romero, F., eta Yusta, A. (2019). Esclerosis múltiple. *Medicine*, 12(78), 4587-4597. <https://doi.org/10.1016/j.med.2019.05.010>
- Wilski, M., Tomczak, M., Ferlak, J., Chmielewski, B., Łuniewska, M., eta Broda, W. (2021). Coping profiles in multiple sclerosis: Comparison of personal resources. *Multiple Sclerosis and Related Disorders*, 53(103027), 103027. <https://doi.org/10.1016/j.msard.2021.103027>